

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

PARTEA I

Anul IV — Nr. 293

LEGI, DECRETE, HOTĂRÎRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 20 noiembrie 1992

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE	
110. — Lege pentru ratificarea Tratatului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 28 mai 1992	1
Tratat între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor	2—7
218. — Decret cu privire la promulgarea Legii pentru ratificarea Tratatului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 28 mai 1992	8

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru ratificarea Tratatului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 28 mai 1992

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se ratifică Tratatul dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 28 mai 1992.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 9 septembrie 1992, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

MĂRTIAN DAN

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 13 octombrie 1992, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

academician ALEXANDRU BÎRLĂDEANU

București, 9 noiembrie 1992.

Nr. 110.

T R A T A T

**între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii
privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor**

Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii (denumite, în cele ce urmează, *părțile*), dorind să promoveze o mai amplă cooperare economică între ele, în legătură cu investițiile naționale și societăților unei părți pe teritoriul celeilalte părți, recunoscând că înțelegerea privind tratamentul care va fi acordat unor astfel de investiții va stimula fluxul de capital privat și dezvoltarea economică a părților, fiind de acord că tratamentul just și echitabil al investițiilor este de dorit pentru a menține un cadru stabil pentru investiții și o utilizare efectivă maximă a resurselor economice, recunoscând că dezvoltarea legăturilor economice și de afaceri poate contribui la bunăstarea muncitorilor ambelor părți și promova respectul pentru drepturile recunoscute pe plan internațional ale muncitorilor, și hotărînd să încheie un tratat privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, au convenit cele ce urmează :

ARTICOLUL I

1. În sensul acestui tratat :

a) *investiție* înseamnă orice fel de investiție pe teritoriul unei părți, deținută sau controlată, direct sau indirect, de naționali sau societăți ale celeilalte părți, ca, de exemplu, participații, datorii și contracte de servicii și de investiții ; și include :

- (i) proprietatea mobilă și imobilă, tangibilă și intangibilă, incluzînd drepturi ca ipoteci, sechestrul și gajuri ;
- (ii) o societate sau acțiuni de capital sau alte interese într-o societate sau interese în active ale acesteia ;
- (iii) o creanță sau o prestație cu valoare economică și asociată cu o investiție ;
- (iv) proprietate intelectuală și industrială care include, printre altele, drepturi referitoare la :
 - lucrări literare și artistice, inclusiv înregistrări audio ;
 - invenții în toate domeniile de activitate umană ; design industrial ;
 - produse miniaturizate semiconductoare ;
 - secrete de comerț, know-how și informații confidențiale de afaceri ; și
 - mărci de comerț, mărci de serviciu și nume de comerț ; și
- (v) orice drept conferit prin lege sau contract, incluzînd concesiuni pentru cercetarea, extracția sau exploatarea resurselor naturale și orice licențe sau autorizații conform legii ;

b) *societate* a unei părți înseamnă orice fel de corporație, societate, asociație, parteneriat sau altă organizație, constituită legal conform legilor și reglementărilor unei părți sau unei subdiviziuni politice a acesteia, care este sau nu organizată în scopul unui câștig pecuniar, sau este deținută sau controlată în mod privat sau guvernamental ;

c) *național* al unei părți înseamnă o persoană fizică care este național al unei părți în conformitate cu legea aplicabilă a acesteia ;

d) *venit* înseamnă o sumă rezultată dintr-o investiție sau asociată cu aceasta, indiferent de forma în care este plătit, incluzînd profituri, dividende, dobânzi, creșteri de capital ; plăți de redevențe ; management, asistență tehnică sau alte onorarii ; sau venituri în natură ;

e) *activități asociate* includ, printre altele :

- organizarea, controlul, funcționarea, întreținerea și înstrăinarea de societăți, sucursale, agenții, officii, fabrici sau alte facilități pentru derularea afacerilor ;
- întocmirea, executarea și punerea în aplicare a contractelor ;

— achiziționarea, folosirea, protejarea și înstrăinarea oricărui fel de proprietate, inclusiv drepturile de proprietate intelectuală ;

— luarea de fonduri cu împrumut ;

— achiziționarea, emiterea și vânzarea de acțiuni și alte hîrtii de valoare ;

— achiziționarea de devize libere pentru importuri ; acordarea de francize sau de drepturi pe bază de licență ;

— accesul la înregistrări, licențe, permise și alte aprobări (care vor fi emise, în orice caz, cu promptitudine) ;

— accesul la instituțiile financiare și la piețele de credit ;

— accesul la fondurile proprii deținute în instituții financiare ;

— importul și instalarea echipamentului necesar pentru derularea normală a afacerilor, incluzînd, dar nelimitîndu-se la echipament de birou și automobile și exportul oricăror echipamente și automobile astfel importate ;

— difuzarea informației comerciale ;

— efectuarea studiilor de piață ;

— numirea reprezentanților comerciali, inclusiv a agenților, consultanților și distribuitorilor și participarea lor la târguri comerciale și acțiuni de promovare ;

— marketingul de bunuri și servicii, inclusiv prin sisteme de distribuție internă și comercializare, precum și prin reclamă și contacte directe cu persoane individuale și societăți ;

— accesul la utilități publice, servicii publice și la spații comerciale închiriate la prețuri nediscriminatorii, dacă prețurile sînt stabilite sau controlate de către guvern ; și

— accesul la materii prime, aprovizionări și servicii de orice tip, la prețuri nediscriminatorii, dacă prețurile sînt stabilite sau controlate de către guvern ;

f) *teritoriu* înseamnă teritoriul României sau al Statelor Unite, inclusiv apele teritoriale stabilite în concordanță cu dreptul internațional, așa cum acesta este reflectat în Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării din 1982. Acest tratat se aplică și mării și fundurilor mării adiacente apelor teritoriale asupra cărora Statele Unite sau România au drepturi suverane sau jurisdicție în conformitate cu dreptul internațional, așa cum acesta este reflectat în Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării din 1982.

2. Fiecare parte își rezervă dreptul să refuze oricărei societăți avantajele acestui tratat, dacă naționalii oricărei țări terțe controlează o astfel de societate și,

în cazul unei societăți a celeilalte părți, dacă această societate nu are activități de afaceri substanțiale pe teritoriul celeilalte părți, sau este controlată de naționali ai unei țări terțe cu care partea care refuză nu întreține relații economice normale.

3. Orice modificare a formei în care sînt investite sau reinvestite activele nu va afecta caracterul lor de investiție.

ARTICOLUL II

1. Fiecare parte va admite și va trata investițiile și activitățile asociate acestora într-un mod nu mai puțin favorabil decît cel acordat în situații similare investițiilor sau activităților asociate ale propriilor naționali sau societăți sau ale naționalilor sau societăților oricărei țări terțe, ori care este cel mai favorabil, sub rezerva dreptului fiecărei părți de a face sau de a menține excepții care se încadrează într-unul din sectoarele sau domeniile enumerate în anexa la acest tratat. Fiecare parte este de acord să notifice celeilalte părți, înainte sau la data intrării în vigoare a acestui tratat, toate legile și reglementările de care are cunoștință, privind sectoarele sau domeniile enumerate în anexă. Mai mult decît atît, fiecare parte este de acord să notifice celeilalte părți orice excepție viitoare în legătură cu sectoarele sau domeniile enumerate în anexă și să limiteze asemenea excepții la minimum. Orice viitoare excepție adoptată de o parte nu se va aplica investițiilor existente în acel sector sau domeniu în momentul cînd excepția a început să se aplice. Tratatul acordat conform oricărei excepții, dacă nu s-a specificat altfel în anexă, nu va fi mai puțin favorabil decît cel acordat în situații asemănătoare investițiilor și activităților asociate ale naționalilor sau societăților oricărei țări terțe.

2. a) Investițiilor li se va acorda în orice moment un tratament just și echitabil, se vor bucura de protecție și siguranță deplină și nu li se va acorda în nici un caz un tratament mai puțin favorabil decît cel prevăzut de dreptul internațional.

b) Nici una dintre părți nu-i va fi, în nici un fel, împiedicată prin măsuri arbitrare sau discriminatorii conducerea, funcționarea, întreținerea, folosirea, fructificarea, achiziționarea, extinderea sau înstrăinarea investițiilor. În scopul soluționării disputelor conform art. VI și VII, o măsură poate fi arbitrară sau discriminatorie chiar dacă o parte a avut sau a exercitat ocazia de a revizui această măsură la judecătorile sau tribunalele administrative ale unei părți.

c) Fiecare parte va respecta orice obligație pe care și-ar fi putut-o asuma cu privire la investiții.

3. Sub rezerva prevederilor legale referitoare la intrarea și sejurul străinilor, naționalilor fiecărei părți li se va permite să intre și să rămînă pe teritoriul celeilalte părți, în scopul stabilirii, dezvoltării, administrării sau consilierii privind funcționarea unei investiții, față de care ei, sau o societate a primei părți care îi angajează, s-au implicat sau sînt în curs de a se implica cu o sumă substanțială de capital sau cu alte resurse.

4. Societăților care sînt legal constituite în conformitate cu legile sau reglementările aplicabile ale unei părți și care reprezintă investiții li se va permite să angajeze personal calificat de conducere, la alegerea lor, indiferent de naționalitate.

5 Nici una dintre părți nu va impune, ca o condiție pentru constituirea, extinderea sau întreținerea in-

vestițiilor, cerințe de performanță care necesită sau impun îndeplinirea obligațiilor de a exporta mărfurile produse sau care precizează că mărfurile sau serviciile trebuie să fie achiziționate local, sau care impun orice alte cerințe similare.

6. Fiecare parte va asigura mijloace eficiente pentru a susține pretențiile și a pune în aplicare drepturile referitoare la investiții, la acordurile de investiții și la autorizațiile pentru investiții.

7. Fiecare parte va publica toate legile, reglementările, practicile și procedurile administrative și hotărârile judecătorești care privesc sau influențează investițiile.

8. Tratatul acordat de Guvernul Statelor Unite ale Americii investițiilor și activităților asociate ale naționalilor și societăților din România, în conformitate cu prevederile acestui articol, în orice stat, teritoriu sau posesiune ale Statelor Unite ale Americii, nu va fi mai puțin favorabil decît tratamentul acordat investițiilor și activităților asociate ale naționalilor Statelor Unite ale Americii, rezidenți în acestea, și societăților legal constituite în baza legilor și reglementărilor altor state, teritorii sau posesiuni ale Statelor Unite ale Americii.

9. Prevederile tratatului națiunii celei mai favorizate ale acestui articol nu se vor aplica avantajelor acordate de oricare parte naționalilor sau societăților oricărei țări terțe în virtutea :

a) obligațiilor ferme ale acestei părți, care derivă din apartenența deplină la o zonă de liber schimb sau o uniune vamală ; sau

b) obligațiilor ferme ale acestei părți, corespunzătoare oricărui acord multilateral internațional în cadrul Acordului general pentru tarife vamale și comerț, care intră în vigoare ulterior semnării acestui tratat.

ARTICOLUL III

1. Investițiile nu vor fi expropriate sau naționalizate, direct sau indirect, prin măsuri echivalente cu exproprierea sau naționalizarea (expropriere), cu excepția : pentru scop public ; într-o manieră nediscriminatorie ; contra plății unei compensații prompte, adecvate și efective ; și în concordanță cu procedura legală și cu principiile generale de tratament prevăzute în art. II (2).

Compensația va fi echivalentă cu valoarea justă de piață a investiției expropriate, imediat înainte ca acțiunea de expropriere să fie întreprinsă sau să devină cunoscută, ori care intervine mai întîi ; va fi calculată în orice valută liber utilizabilă, pe baza cursului de schimb predominant pe piață la acea dată ; va fi plătită fără întîrziere ; va include dobînda de la data expropriării la o rată comercială rezonabilă ; va fi deplin realizabilă și ; va fi liber transferabilă.

2. Un național sau o societate a oricărei părți, care susține că întreaga sa investiție sau o parte din aceasta a fost expropriată, va avea dreptul la o analiză promptă din partea autorităților judecătorești sau administrative competente ale celeilalte părți, pentru a se stabili dacă a avut loc o asemenea expropriere și, în caz afirmativ, dacă o asemenea expropriere și orice compensație asociată sînt conforme cu principiile dreptului internațional.

3. Naționalilor sau societăților oricărei părți, ale căror investiții suferă pierderi pe teritoriul celeilalte părți, datorate războiului sau altui conflict armat,

revoluției, stării de necesitate națională, insurecției, tulburărilor civile sau altor evenimente similare, li se va acorda, de către cealaltă parte, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor săi naționali sau societăți sau naționalilor sau societăților oricărei țări terțe, oricare dintre acestea reprezintă tratamentul cel mai favorabil cu privire la orice măsuri pe care le adoptă în legătură cu asemenea pierderi.

ARTICOLUL IV

1 Fiecare parte va permite ca toate transferurile legate de investiții să se facă liber și fără întârziere spre teritoriul său sau din acesta în afară. Asemenea transferuri includ: a) venituri; b) compensațiile în conformitate cu art. III; c) plățile care decurg dintr-un diferend relativ la investiții; d) plăți efectuate în baza unui contract, incluzând rambursarea sumelor împrumutate și plățile dobânzilor acumulate rezultate dintr-un contract de împrumut; e) încasările din vânzarea sau lichidarea totală sau parțială a unei investiții; și f) contribuțiile suplimentare la capital pentru întreținerea sau dezvoltarea unei investiții.

2. Transferurile se vor efectua într-o valută liber utilizabilă, calculate la cursul de schimb predominant pe piață la data transferului privind tranzacțiile imediate în valuta ce urmează a fi transferată.

3. Cu toate prevederile paragrafelor 1 și 2, fiecare parte poate să mențină legi și reglementări: a) prin care se cer rapoarte privind transferul valutar; și b) care impun impozite pe venit prin astfel de măsuri cum sînt perceperea impozitelor aplicabile dividendelor sau altor transferuri. În plus, fiecare parte poate proteja drepturile creditorilor sau asigura executarea sentințelor rezultînd din procedurile de judecare, prin aplicarea echitabilă, nediscriminatorie și de bună-credință a legilor sale.

ARTICOLUL V

Părțile sînt de acord să se consulte prompt, la solicitarea oricăreia dintre ele, pentru a rezolva orice diferend în legătură cu tratatul sau să discute orice problemă privind interpretarea sau aplicarea tratatului.

ARTICOLUL VI

1. În sensul acestui articol, un diferend relativ la investiții este un diferend între o parte și un național sau o societate a celeilalte părți, decurgînd din sau în legătură cu: a) un acord referitor la investiții între această parte și naționalul sau societatea respectivă; b) o autorizație de investiții acordată unui astfel de național sau societăți de autoritatea care se ocupă de investițiile străine ale acestei părți; sau c) o pretinsă încălcare a oricărui drept conferit sau generat de acest tratat cu privire la o investiție.

2. În cazul unui diferend relativ la investiții, părțile la diferend vor încerca inițial o rezolvare prin consultare și negociere, care poate include folosirea procedurilor neexecutorii ale unei terțe părți, cum ar fi concilierea. Dacă diferendul nu poate fi reglementat pe cale amiabilă, naționalul sau societatea implicată poate opta pentru supunerea diferendului spre soluționare:

a) judecătoriilor sau tribunalelor administrative ale părții care este o parte la diferend; sau

b) în conformitate cu orice proceduri aplicabile de reglementare a diferendului, convenite în prealabil; sau

c) în concordanță cu prevederile paragrafului 3.

3. a) Cu condiția ca naționalul sau societatea implicată să nu fi supus diferendul spre soluționare în baza paragrafului 2 a) sau b) și să fi trecut 6 luni de la data apariției diferendului, naționalul sau societatea respectivă poate opta să consimtă în scris la supunerea diferendului pentru reglementarea prin arbitraj cu caracter obligatoriu:

(i) Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor relative la Investiții (*centrul*), înființat prin Convenția pentru reglementarea diferendelor relative la investiții între state și persoane ale altor state, încheiată la Washington la 18 martie 1965 (*Convenția I.C.S.I.D.*), cu condiția ca partea să fie parte la această convenție; sau

(ii) Oficiului Suplimentar de pe lângă centru, dacă centrul nu este disponibil; sau

(iii) în concordanță cu Regulile de arbitraj ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (*UNCITRAL*); sau

(iv) oricărei alte instituții de arbitraj sau în concordanță cu orice alte reguli de arbitraj, așa cum ar putea fi convenite reciproc între părțile la diferend.

b) O dată ce naționalul sau societatea implicată a consimțit la aceasta, oricare parte la diferend poate iniția arbitrajul în concordanță cu opțiunea specificată în consimțămînt.

4. Fiecare parte consimte, prin aceasta, să supună orice diferend relativ la investiții pentru reglementare prin arbitraj cu caracter obligatoriu, în concordanță cu opțiunea precizată în consimțămîntul scris al naționalului sau societății, conform paragrafului 3. Un astfel de consimțămînt, împreună cu consimțămîntul scris al naționalului sau societății, dat în baza paragrafului 3, vor satisface cerințele pentru:

a) consimțămîntul scris al părților la diferend, în sensul cap. II al Convenției I.C.S.I.D. (*Jurisdicția centrului*) și în sensul regulilor Oficiului Suplimentar; și

b) un acord în scris, în sensul art. II al Convenției Națiunilor Unite pentru recunoașterea și aplicarea sentințelor arbitrale străine, încheiată la New York la 10 iunie 1958 (*Convenția de la New York*).

5. Orice arbitraj, conform paragrafului 3 a) (ii), (iii) sau (iv) al acestui articol, va avea loc într-un stat care este parte la Convenția de la New York.

6. Orice sentință de arbitraj pronunțată în conformitate cu acest articol va fi definitivă și executorie pentru părțile la diferend. Fiecare parte se angajează să îndeplinească fără întârziere prevederile oricărei asemenea sentințe și să asigure aplicarea acesteia pe teritoriul său.

7. În orice procedură care implică un diferend relativ la investiții, o parte nu va revendica, ca apărare, contrareclamație, drept de compensație sau în orice alt mod, faptul că naționalul sau societatea respectivă a primit sau va primi, ca urmare a unui contract de asigurare sau de garanție, o despăgubire sau altă compensație pentru totalitatea sau pentru o parte a prejudiciilor pretinse.

8. În sensul arbitrajului ținut în conformitate cu paragraful 3 al acestui articol, orice societate constituită legal în baza legilor și reglementărilor aplicabile ale unei părți sau ale unei subdiviziuni politice

ale acesteia, dar care, imediat înainte de apariția evenimentului sau evenimentelor care au generat diferen-
dul, era o investiție a naționalilor sau societăților celei-
alte părți, va fi tratată drept național sau societate a
acestei alte părți, în concordanță cu art. 25 (2) b) al
Convenției I.C.S.I.D.

ARTICOLUL VII

1. Orice diferend între părți privind interpretarea
sau aplicarea tratatului, care nu este soluționat prin
consultări sau alte canale diplomatice, va fi supus, la
cererea oricăreia dintre părți, unui tribunal arbitral,
pentru o decizie obligatorie în concordanță cu regulile
aplicabile ale dreptului internațional. În absența unui
acord între părți, care să stabilească contrariul, vor
guverna regulile de arbitraj ale Comisiei Națiunilor
Unite privind Dreptul Comercial Internațional
(UNCITRAL), în măsura în care acestea nu sînt modi-
ficate de părți sau de arbitri.

2. În termen de 2 luni de la primirea unei cereri,
fiecare parte va desemna un arbitru. Cei doi arbitri
vor alege un al treilea arbitru, ca președinte, care
să fie național al unui stat terț. Regulile UNCITRAL
privind desemnarea membrilor completelor de trei
membri se vor aplica „mutatis mutandis” la desem-
narea completului de arbitri, cu deosebirea că auto-
ritatea de desemnare la care se face referire în aceste
reguli va fi secretarul general al Curții Permanente
de Arbitraj.

3. Dacă nu s-a convenit altfel, orice supunere de caz
va fi făcută și orice audiere va fi terminată în 6 luni
de la data alegerii celui de-al treilea arbitru, iar tri-
bunalul își va pronunța hotărârile în 2 luni de la data
supunerii finale sau de la data încheierii audierilor,
oricare dintre acestea intervine ulterior.

4. a) Fiecare parte își va suporta cheltuielile de
reprezentare în procedurile de arbitraj.

b) Costurile și cheltuielile efectuate de președinte,
ceilalți arbitri și alte costuri ale procedurilor vor fi
plătite în mod egal de către părți.

Tribunalul poate decide, totuși, la aprecierea sa, ca
o porțiune mai mare din aceste cheltuieli să fie plă-
tită de una dintre părți.

ARTICOLUL VIII

Prevederile art. VI și VII nu se vor aplica unui
diferend rezultînd : a) din programele de credite de
export, de garantare sau de asigurare ale Băncii de
Export-Import a Statelor Unite ; sau

b) din alte aranjamente oficiale privind credite, ga-
ranții sau asigurări, în conformitate cu care părțile au
convenit alte mijloace de reglementare a diferendelor.

ARTICOLUL IX

Acest tratat nu va deroga de la :

a) legile și reglementările, practicile sau procedurile
administrative sau deciziile administrative sau jude-
cătorești ale oricărei părți ;

b) obligațiile legale internaționale ; sau

c) obligațiile asumate de oricare parte, inclusiv
cele cuprinse într-un acord privind investițiile sau
într-o autorizație de investiții, care îndreptățesc in-
vestițiile sau activitățile asociate la un tratament mai
favorabil decît cel acordat de acest tratat în situații
similare.

Adrian Năstase,
ministrul afacerilor externe al României

ARTICOLUL X

1. Acest tratat nu va împiedica aplicarea de către
oricare parte a măsurilor necesare pentru menținerea
ordinii publice, îndeplinirea obligațiilor sale în legă-
tură cu menținerea sau reinstaurarea păcii sau secu-
rității internaționale, sau protejarea propriilor interese
esențiale de securitate.

2. Acest tratat nu va împiedica oricare parte să sta-
bilească formalități speciale în legătură cu efectuarea
de investiții, dar aceste formalități nu vor prejudicia
esența oricăruia dintre drepturile stabilite în acest
tratată.

ARTICOLUL XI

1. În legătură cu politicile sale de impozitare, fie-
care parte se va strădui să dovedească corectitudine
și echitate în tratamentul acordat investițiilor națio-
nalilor și societăților celeilalte părți.

2. Cu toate acestea, prevederile acestui tratat și,
îndeosebi, art. VI și VII se vor aplica problemelor re-
feritoare la impozitare numai în legătură cu urmă-
toarele :

a) exproprierea, conform art. III ;

b) transferurile, conform art. IV ; sau

c) respectarea și aplicarea termenilor unui acord sau
autorizații referitoare la investiții, potrivit art. VI (1)
a) sau b), în măsura în care nu sînt supuse prevederilor
de reglementare a diferendelor dintr-o convenție de
evitare a dublei impuneri între cele două părți, sau
au fost ridicate pe baza unor astfel de prevederi de
reglementare și nu s-au soluționat într-o perioadă de
timp rezonabilă.

ARTICOLUL XII

Acest tratat se va aplica subdiviziunilor politice ale
părților.

ARTICOLUL XIII

1. Acest tratat va intra în vigoare în termen de
30 de zile de la data schimbului instrumentelor de
ratificare. Tratatul va rămîne în vigoare pentru o pe-
rioadă de 10 ani și va continua să fie în vigoare dacă
nu se va denunța, în conformitate cu paragraful 2
al acestui articol. Se va aplica investițiilor existente
la data intrării în vigoare, ca și investițiilor făcute
sau dobîndite ulterior.

2. Fiecare parte poate să denunțe acest tratat la
sfîrșitul perioadei inițiale de 10 ani sau în orice mo-
ment după aceea, transmițînd celeilalte părți o noti-
ficare scrisă, cu un an în prealabil.

3. În legătură cu investițiile efectuate sau dobîndite
înainte de data denunțării acestui tratat și cărora, de
altfel, li se aplică acest tratat, prevederile tuturor ce-
lorlalte articole ale acestui tratat vor continua, după
aceea, să se aplice pentru o perioadă suplimentară de
10 ani de la această dată a denunțării.

4. Anexa, protocolului și scrisoarea alăturată vor face
parte integrantă din tratat.

Drept pentru care, respectivii reprezentanți cu pu-
teri depline au semnat acest tratat.

Încheiat în duplicat la București, la data de douăzeci
și opt mai 1992, în limbile română și engleză. ambele
texte fiind egal autentice.

Lawrence Eagleburger,
adjunct al secretarului de stat
al Statelor Unite ale Americii

A N E X Ă

1. Guvernul Statelor Unite își rezervă dreptul să introducă sau să mențină excepții limitate la tratamentul național, conform art. II paragraful 1, în sectoarele sau domeniile pe care le-a menționat mai jos :

transport aerian ; transport maritim și costier ; activități bancare ; asigurări ; asistență guvernamentală ; programe guvernamentale de asigurări și împrumuturi ; producția de energie și electricitate ; brokeraj pentru servicii vamale ; dreptul de proprietate asupra proprietăților reale ; dreptul de proprietate și de exploatare asupra posturilor de radiodifuziune sau stațiilor obișnuite de emisie radio și televiziune ; dreptul de proprietate asupra acțiunilor la Corporația Comunicațiilor prin Satelit ; asigurarea serviciilor pentru transmisiile obișnuite telefonice și de telegraf ;

asigurarea serviciilor pentru cablurile submarine ; folosirea terenului și resurselor naturale ;

activități miniere pe domeniile publice ; servicii maritime și servicii asociate cu acestea ; și tranzacții speciale cu plasamente de stat ale Statelor Unite.

2. Guvernul Statelor Unite își rezervă dreptul să introducă sau să mențină excepții limitate la tratamentul națiunii celei mai favorizate, conform art. II paragraful 1, în sectoarele sau domeniile pe care le-a indicat mai jos :

dreptul de proprietate asupra proprietăților reale ; activități miniere pe domeniile publice ; servicii maritime și servicii asociate cu acestea ; tranzacții speciale cu plasamente de stat ale Statelor Unite.

3. Guvernul României își rezervă dreptul să introducă sau să mențină excepții limitate la tratamentul național, conform art. II paragraful 1, în sectoarele sau domeniile pe care le-a menționat mai jos :

transport aerian ; transport maritim, costier și fluvial ; activități bancare ; asigurări ; programe guvernamentale de garanții și împrumuturi ; servicii juridice ; servicii vamale ; dreptul de proprietate și de folosință a pământului și bunurilor imobile ; dreptul de proprietate și de exploatare asupra posturilor de radiodifuziune sau stațiilor obișnuite de emisie radio și televiziune ;

tutun, țigări, spirtoase și băuturi alcoolice ; loterii și jocuri de noroc ; proprietatea și exploatarea resurselor naturale ; tranzacții cu plasamente de stat ; utilități publice ; căi ferate ; telecomunicații ; producția și transportul de energie și electricitate.

4. Guvernul României își rezervă dreptul să introducă sau să mențină excepții limitate la tratamentul națiunii celei mai favorizate, conform art. II paragraful 1, în sectoarele sau domeniile pe care le-a indicat mai jos :

activități miniere pe domeniile publice ; servicii maritime și servicii asociate cu acestea ; transport fluvial și rutier.

5. Orice aplicare a excepțiilor menționate mai sus față de tratamentul național sau cel al națiunii celei mai favorizate, când și dacă vor fi invocate, se va limita la prevederile legislației române în vigoare.

P R O T O C O L

1. Părțile sînt de acord că, în sensul acestui tratat, *național*, relativ la România, înseamnă o persoană fizică care este cetățean al României, în conformitate cu legislația sa aplicabilă.

2. Părțile recunosc că sînt satisfăcute condițiile art. II paragraful 9 a), dacă relațiile economice dintre una dintre părți și o țară terță includ o zonă de comerț liber sau o uniune vamală.

3. Fără a prejudicia cerințele art. IV, Guvernul României se va strădui, pe perioada tranziției sale

către convertibilitatea totală a leului, să ia măsuri corespunzătoare în vederea îmbunătățirii eficienței procedurilor relative la transferul veniturilor rezultate din investiții.

4. Părțile își confirmă înțelegerea reciprocă conform căreia prevederile acestui tratat nu angajează pe nici una dintre părți în legătură cu orice act sau fapt care a avut loc, sau cu orice situație care a încetat să existe, înainte de data intrării în vigoare a acestui tratat.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE AL ROMÂNIEI

28 mai 1992

Excelență,

Am onoarea să confirm următoarea înțelegere la care s-a ajuns între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii în cursul negocierii Tratatului privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor (*tratatul*) :

Guvernul României este de acord să desemneze un oficiu care să sprijine naționali și societățile Statelor

Unite în obținerea avantajelor depline ale tratatului, în legătură cu investițiile lor și cu activitățile asociate.

Oficiul va funcționa în calitate de coordonator și intermediar în rezolvarea problemelor pentru investitorii care întâmpină dificultăți legate de înregistrarea, acordarea de autorizații, accesul la servicii publice, reglementări și alte probleme.

Oficiul va asigura următoarele tipuri de servicii :

— informații asupra reglementărilor curente relative la afacerile/investițiile naționale și locale, inclusiv proceduri de acordare de autorizații și de înregistrare, impozitare, legislația muncii, standarde contabile și acces la credite ;

— o procedură de notificare asupra modificărilor propuse privind reglementările sau legislația care au efect asupra investitorilor, prin difuzarea de anunțuri în legătură cu schimbările de reglementări care intră în vigoare ;

— coordonarea cu organismele guvernamentale române, la nivel național și local, în vederea facilitării investițiilor și reglementării diferendelor ;

— identificarea și diseminarea de informații asupra proiectelor de investiții și surselor lor de finanțare ;

— asistarea investitorilor care întâmpină dificultăți la repatrierea profiturilor și obținerea de valută.

Am onoarea de a vă face cunoscut că oficiul desemnat de Guvernul României, pentru a sprijini naționali și societățile Statelor Unite în conformitate cu această scrisoare, este Agenția Română de Dezvoltare.

Am onoarea de a propune ca această înțelegere să fie tratată ca parte integrantă a tratatului.

V-aș fi recunoscător dacă mi-ați confirma că această înțelegere este împărtășită de Guvernul dumneavoastră.

Cu stimă,
Adrian Năstase

Excelenței Sale

Domnului **Lawrence Eagleburger**,
adjunct al secretarului de stat
al Statelor Unite ale Americii

ADJUNCT AL SECRETARULUI DE STAT
WASHINGTON

28 mai 1992

Stimate domnule ministru,

Am onoarea să confirm următoarea înțelegere la care s-a ajuns între Guvernul Statelor Unite ale Americii și Guvernul României în cursul negocierii Tratatului privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor (*tratatul*) :

Guvernul României este de acord să desemneze un oficiu care să sprijine naționali și societățile Statelor Unite în obținerea avantajelor depline ale tratatului, în legătură cu investițiile lor și cu activitățile asociate.

Oficiul va funcționa în calitate de coordonator și intermediar în rezolvarea problemelor pentru investitorii care întâmpină dificultăți legate de înregistrarea, acordarea de autorizații, accesul la servicii publice, reglementări și alte probleme.

Oficiul va asigura următoarele tipuri de servicii :

— informații asupra reglementărilor curente relative la afacerile/investițiile naționale și locale, inclusiv proceduri de acordare de autorizații și de înregistrare, impozitare, legislația muncii, standarde contabile și acces la credite ;

— o procedură de notificare asupra modificărilor propuse privind reglementările sau legislația care au efect asupra investitorilor, prin difuzarea de anunțuri în legătură cu schimbările de reglementări care intră în vigoare ;

— coordonarea cu organismele guvernamentale române, la nivel național și local, în vederea facilitării investițiilor și reglementării diferendelor ;

— identificarea și diseminarea de informații asupra proiectelor de investiții și a surselor lor de finanțare ;

— asistarea investitorilor care întâmpină dificultăți la repatrierea profiturilor și obținerea de valută.

Înțeleg că oficiul desemnat de către Guvernul României pentru sprijinirea naționaliilor și societăților Statelor Unite, potrivit scrisorii, este Agenția Română de Dezvoltare.

Am onoarea de a propune ca această înțelegere să fie tratată ca parte integrantă a tratatului.

V-aș fi recunoscător dacă mi-ați confirma că această înțelegere este împărtășită de Guvernul dumneavoastră.

Cu stimă,
Lawrence Eagleburger

Excelenței Sale

Adrian Năstase,
ministrul afacerilor externe al României

— București —

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**cu privire la promulgarea Legii pentru ratificarea Tratatului
dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii
privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor,
semnat la București la 28 mai 1992**

În temeiul art. 77 alin. (1) din Constituția României, promulgăm
Legea pentru ratificarea Tratatului dintre Guvernul României și Guvernul
Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a
investițiilor, semnat la București la 28 mai 1992, și dispunem publicarea
ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 6 noiembrie 1992.
Nr. 218.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia autonomă „Monitorul Oficial”, București, str. 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5,
cont 30 98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București,
str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6.68 55 58.
